

Azbestul în sectorul construcțiilor

Introducere

**Toți lucrătorii din construcții, în-
treținere și curățenie sunt
potențial supuși riscului de ex-
punere la azbest.** Prezenta fișă in-
formativă explică ce este azbestul,
care sunt efectele acestuia asupra
sănătății, cine este expus acestui risc
și locurile în care acesta poate fi în-
tâlnit. Fișa informativă prezintă une-

le bune practici esențiale, fără a se putea însă constitui într-un ghid
detaliat. În cazul în care suspectați că puteți fi expuși la azbest la
locul Dvs. de muncă, vă recomandăm să vă adresați autorității pen-
tru exercitarea controlului aplicării legislației sau altor organisme
competente din țara Dvs.

Ce este azbestul?

Azbestul este denumirea comună pentru un grup de substanțe
minerale. Fibrele de azbest sunt foarte rezistente la căldură și dura-
bile și au fost utilizate, timp de mulți ani, la:

- materiale termoizolante, cum sunt învelișuri și straturi de protecție;
- materiale textile, hârtie și plăci „ignifugate”;
- garnituri de ambreiaj și de frână;
- produse din azbociment;
- materiale electroizolante;
- echipamente individuale de protecție.

Deși, în prezent, utilizarea azbestului este practic interzisă în
Uniunea Europeană, acesta se mai găsește încă răspândit în diverse
locuri. Din această cauză, expunerea la azbest este încă posibilă.

Efectele expunerii la azbest asupra sănătății

Inhalarea fibrelor de azbest poate avea efecte grave asupra
sănătății, incluzând azbestoza, cancerul pulmonar și mezoteliomul.
Nu se cunoaște un nivel de expunere la azbest care să poată fi con-
siderat inofensiv. Cu cât ești expus mai mult, cu atât riscul de
aparitie a unei maladii legate de azbest este mai mare. Intervalul de
timp dintre expunerea la azbest și primele semne de boală poate
ajunge până la 30 de ani. Efectele expunerii din trecut sunt acum
evidente.

- În Marea Britanie, aproximativ 3.000 de persoane mor în fiecare
an din cauza bolilor cauzate de expunerea la azbest din trecut,
prevăzându-se o creștere a acestei cifre la aproape 10.000, până
în anul 2010⁽¹⁾. Din aceste 3.000 de persoane, circa 25% au lucrat
la un moment dat în activități de construcții sau de întreținere;
- În Suedia, numărul deceselor cauzate de efectele întârziate ale
expunerii la azbest (cazuri de mezoteliom pleural) este mai ridicat
decât numărul total de accidente de muncă mortale⁽²⁾.

Faptul că fumatul poate provoca cancer pulmonar este bine
cunoscut, dar trebuie precizat că riscul apariției cancerului
pulmonar crește mult în cazul fumătorilor care sunt expuși și la
azbest. Pe de altă parte, probabilitatea ca un fumător care

inhalează azbest să contracteze un cancer pulmonar este de 50 de
ori mai ridicată, comparativ cu un nefumător care nu a fost expus
la azbest.

Informații esențiale

Dacă lucrați în activități de construcții, întreținere sau curățenie,
puteți fi confrunțați cu riscul expunerii la azbest. Locurile tipice
unde poate fi găsit azbestul sunt:

- pereți (ca panouri izolatoare în pereți despărțitori);
- straturi de acoperire și vopsele texturate;
- dale de pardoseală;
- pardoseli acoperite cu linoleum;
- boilere cu izolație termică;
- izolația de pe structuri de construcții din oțel;
- tubulatura de ventilație;
- plafoane (ca bariere anti-foc în plafoanele false);
- plăci de plafon;
- uși;
- instalații electrice;
- sisteme de încălzire (ca izolație termică la conducte, radiatoare și
boilere);
- acoperișuri (în special sub formă de produse din azbociment);
- dale de acoperiș;
- fațade de clădiri, incluzând elemente ale scurgerii pluviale, scafe
și protecții;
- conducte de apă și canalizare;
- robineti, flanșe și garnituri, care pot fi încadrate sau etanșate cu
azbest;
- cisterne, cadre de fereastră, căptușeală din hârtie cu azbest, etc.

Profesii care presupun riscuri

- instalatori apă-canal;
- instalatori încălzire;
- electricieni;
- tâmplari;
- montatori de covoare, și montatori ale altor straturi de finisare
a pardoselii;
- lăcătuși (ajustori);
- personal de întreținere, inclusiv personal și paznici
contractuali;
- montatori de învelitori/acoperișuri;
- personal de curățenie;
- alte profesii care presupun acces în plafoanele false, în spatele
panourilor și în alte zone "ascunse" similare.

Înainte de a începe lucrul, întrebați dacă au fost efectuate
determinări privind existența azbestului. Până la dovada contrară,
este recomandabil să plecați de la premisa că azbestul este prezent.
În cazul în care suspectați că azbestul poate fi prezent, este indicat
să opriți lucrul și să cereți sfatul specialistului. Amintiți-vă că nu
trebuie să îndepărtați niciodată materialele cu conținut de azbest,
fără să dispuneți de aprobarea și instruirea corespunzătoare.

⁽¹⁾ <http://www.hse.gov.uk/asbestos/index.htm>

⁽²⁾ <http://se.osha.eu.int/statistics/osharapp.pdf>

Acoperișuri cu azbest

Acoperișurile cu azbociment sunt deseori fragile. Asigurați-vă întotdeauna că atât lucrul la locul Dvs. de muncă, cât și accesul către acesta pot fi efectuate în condiții de securitate. Unele acoperișuri din azbociment pot avea o izolație suplimentară din azbest, aplicată pe partea de dedesubt (denumită uneori azbest ventuză). Această izolație poate fi desprinsă, friabilă. În cazul în care constatați existența acestui material, lucrătorii trebuie evacuați imediat din zonă și trebuie să se solicite intervenția unor specialiști. Nu trebuie făcută nici o încercare de îndepărtare a respectivului material.

În cazul în care administrați sau controlați o clădire, este necesar să vă informați în privința eventualei prezențe a azbestului în clădirea Dvs. Acest lucru poate fi determinat prin:

- consultarea planurilor clădirii;
 - examinarea documentelor păstrate de la lucrări premergătoare (cum ar fi facturile constructorilor);
 - efectuarea unei inspecții de către Dvs. (dar fără prelevarea de probe);
 - consultarea altor persoane, cum sunt arhitecți, experți, reprezentanți pentru securitatea în muncă și angajați, care sunt în măsură să ofere mai multe informații;
 - angajarea unei persoane competente pentru a expertiza clădirea.
- Prelevarea probelor trebuie efectuată numai de persoane instruite.

Atunci când nu sunteți siguri, porniți de la premisa că respectivul material este azbest. Dacă azbestul este prezent în asemenea clădiri, trebuie să luați măsurile necesare pentru prevenirea expunerii, care pot include:

- evaluarea riscurilor de expunere la azbest;
- planificarea modului în care veți administra materialele care conțin azbest, punerea în aplicare a planului și revizuirea cu regularitate a acestuia;
- păstrarea evidenței actualizate a locurilor unde se află azbestul (înregistrarea atât a tipului, cât și a amplasamentului respectivelor materiale);
- furnizarea tuturor informațiilor relevante antreprenorilor însărcinați cu construcția, întreținerea și curățenia, înainte ca aceștia să înceapă lucrul pe șantier.

Legislație

În materie de azbest există multe acte normative europene, care sunt transpuse în legislația națională. De asemenea, Statele Membre pot impune propriile cerințe legislative suplimentare, astfel încât **este necesar să verificați cerințele pertinente la autoritatea competentă pentru controlul aplicării legislației.**

Legislația europeană a vizat interzicerea utilizării azbestului și stabilirea de norme stricte pentru protecția lucrătorilor, atunci când aceștia pot fi supuși expunerii. Unele din directivele cele mai relevante sunt următoarele:

- Directiva Consiliului 89/391/EEC din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă
- Directiva Consiliului 90/394/EEC din 28 iunie 1990 privind protecția lucrătorilor la locul de muncă împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți cancerigeni
- Directiva Consiliului 98/24/EC din 7 aprilie 1998 privind protecția sănătății și securității lucrătorilor la locul de muncă împotriva riscurilor legate de agenții chimici
- Directiva Consiliului 83/477/EEC din 19 septembrie 1983, privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă, modificată de Directiva Consiliului 91/382/EEC, din 25 iunie 1991, și amendată prin Directiva Consiliului 98/24/EC din 7 aprilie 1998 și Directiva 2003/18/EC a Parlamentului European și a Consiliului, din 27 martie 2003.

Informații suplimentare

Prezenta fișă informativă a fost realizată pentru a sprijini Săptămâna Europeană 2004 pentru Securitate și Sănătate în Muncă. Pe site-ul <http://ew2004.osha.eu.int> sunt disponibile și alte fișe informative din această serie, precum și alte informații privind sectorul construcțiilor. Această sursă este actualizată și dezvoltată în mod continuu. Informații în legătură cu legislația UE privind securitatea și sănătatea în muncă pot fi găsite la adresa <http://europe.osha.eu.int/legislation/>. Alte fișe informative privind substanțele periculoase, precum și o gamă amplă de alte subiecte legate de securitatea și sănătatea în muncă pot fi descărcate de pe site-ul <http://agency.osha.eu.int/publications/factsheets>.

Prin amabilitatea OPPBTP, Franța

Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao, Spania
Tel. (34) 944 79 43 60, fax (34) 944 79 43 83
information@osha.eu.int